

en el segle xvii, amb un campanar rodó del segle xii. Ruïnes del castell de Sant Vicenç.

79 qm. — AIXOVALL. Veīnat i hotels.

80 qm. — SANT JULIÀ DE LÒRIA (909 m). Població típica.

Gran indústria tabaquera. Campanar romànic, església de Nagol. Castell en ruïnes de La Seca (les ruïnes de La Meca es troben a Ordino).

83 *qm.* — Frontera andorrano-espanyola.

84 gm. — LA FARGA DE MOLES. Antiga duana espanyola.

94 qm. — LA SEU D'URGELL. Duana. It. V. Seguirlo en sentit contrari.

144 gm. — PUIGCERDÀ. It. III.

Sant Joan
de Caselles.

Case Ex. de Catalunya

Ones Apri Catali

August 1890 - M. Antonio S. S. S.

ITINERARIS DE MUNTANYA

REGIÓ DEL PUIGMAL

1. DE LA MOLINA A LA COLLADA DE TOSES, CREU DE MAIANS, PAS DELS LLADRES I PUIGMAL

5 h. 25 mn.

Larga travessia i ascensió al Puigmal. Bell tt. amb espais panorama, per discórrer sempre per la línia de màxima altitud des de la Collada de Toses al Puigmal. Aquesta ascensió s'efectua per la seva vessant més llarga.

LA MOLINA (1570 m).—Des del xalet del C.E.C. se segueix la pista que voreja la coma del Roc Blanc, deixant a la dr. la del Pla d'Anyella, per avançar en direcció E. per la Baga de Cirerets per la nova pista.

1 h. — COLLADA DE Toses (1800 m). Límit de la Cerdanya amb la vall de Ribes. Entre l'ampli cim del Ginebrar (1984 m) al S., l'estrep que baixa del Pla de les Salines al N. El camí d'Alp a Toses, la carretera a Castellar d'en Huc i la de Ribes a Puigcerdà creuen per aquest obligat pas. Estació de servei i restaurant.

El f. c. a considerable profunditat, el passa per un llarg túnel.

En direcció N.E. es puja per la divisòria que va a unir-se a la línia fronterera.

2 h. — CREU DE MAIANS (2025 m). Collada per on creua l'antic camí de Ribes a Puigcerdà. A l'esq. (O.), s'estén la

magnífica vall de Saltègat i Baga de Paborde, que baixen a unir-se amb la de La Molina.

Continua la pujada per les extenses ondulacions.

2 h. 15 mn. — COLLET DE SANT SALVADOR (2100 m).

2 h. 25 mn. — PLA DE L'OVELLA MORTA. Unió amb el camí que puja de Puigcerdà pel Coll de la Bassa, en 3 h. 10 mn.

2 h. 40 mn. — PLA DE LES SALINES; INFERIOR.

2 h. 55 mn. — PLA DE LES SALINES. (2273 m). Gran extensió de prats ondulats i esglaonats. Creuament del camí de Vallsabonera a Dòrria.

S'inicia la pujada i el llarg recorregut per la Serra de Gorra Blanc.

3 h. 50 mn. — PUIG DE DÒRRIA (2539 m). A l'extrem de la Serra de Gorra Blanc. En direcció S.E., avança un llarg contrafort que s'abat sobre Ribes i forma divisòria de les valls de Planols i Queralbs.

Ràpid i curt descens en direcció N., seguint la línia fronterera.

4 h. — COLL DE PAS DELS LLADRES (2600 m). Entre el Puig de Dòrria i La Tossa, amb vessant al Feiton a l'O. i a la Fontseca a l'E.

Dura i llarga ascensió.

4 h. 15 mn. — TOSSA DE PAS DELS LLADRES (2665 m). Vèrtex geodèsic francès. Immens panorama sobre la Cerdanya i Vall de Ribes.

La Serra de l'Artiga avança en direcció N.O. fins al Puig d'Estaques, separant les valls de La Venera i Er.

Se segueix en direcció N.E. per la cresta del Clot de la Pastera, decantant per la vessant S.

Comarca desolada sobre la barrancada de Setfontes que cau cap a Queralbs. Terreny descompost.

5 h. — S'inicia la definitiva ascensió a l'altiu Puigmal, per terreny de molt forta inclinació, rude i descompost.

5 h. 25 mn. — PUIGMAL (2913 m).

2. D'OSSEJA A VALLSABOLLERA I PLA DE LES SALINES O AL PAS DELS LLADRES

Excursió interessant per la pintoresca vall francesa de La Venera, per pujar després als amplis i alts plans del Pla de Les Salines o al Pas dels Lladres, a enllaçar amb l'it. 1 per ascendir al Puigmal o baixar a La Molina.

OSSEJA (1254 m). — La carretera penetra per la vall de La Venera. Belles perspectives per la pintoresca gorja llaurada pel riu.

35 mn. — Es passa el torrent de Corbera que baixa a l'esq. per la vessant de Puig d'Estaques.

50 mn. — EL PUIG, amb la seva ermita, són els vestigis del veïnat d'aquest nom. La casa de Mascarell es troba enlairada a l'esq.

1 h. 15 mn. — VALLSABOLLERA (1493 m). 6 qm. Situada en la unió dels barrancs de Torrent de les Pegueres, que baixa de Pedra Alta, al Pla de les Salines; Torrent de Prat Rector, que ve així mateix de les vessants de Pla de les Salines, i el riu Feiton o de Clot de Montells, que baixa del Pas dels Lladres. En unir-se els tres barrancs, formen La Venera, la qual s'ha seguit des d'Osseja.

A) Al Pla de les Salines

De la part baixa del poble el camí puja per l'esperó situat entre les fondalades de Prat Rector i de Les Pegueres, i penetra al bosc.

1 h. 20 mn. — El torrent de Prat Rector baixa a la dr.

2 h. 35 mn. — Límit superior del bosc.

3 h. — PLA DE LES SALINES (2273 m). Extensos plans a la divisòria amb la vall de Ribes i línia fronterera.

Les ondulacions esglaonades d'aquests plans s'estenen 10 qm de llarg per un d'ample.